

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
БИОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра зоологии

ГАРО
Иван Олегович

**ЗИМУЮЩИЕ ВОДОПЛАВАЮЩИЕ ПТИЦЫ Г.МИНСКА:
ВИДОВОЙ СОСТАВ, ЧИСЛЕННОСТЬ И МЕЖГОДОВАЯ
ДИНАМИКА**

Аннотация к дипломной работе

Научный руководитель:
кандидат биологических наук,
доцент Сахвон В.В.

Допущена к защите
«___» _____ 2024 г.
Зав. кафедрой зоологии

доктор биологических наук, профессор
_____ С.В. Буга

Минск, 2024

РЕФЕРАТ

Дипломная работа 40 с., 2 рис., 6 табл., 37 источников.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: ВОДОПЛАВАЮЩИЕ ПТИЦЫ, ВИДЫ ПТИЦ, ЧИСЛЕННОСТЬ, ВОДОХРАНИЛИЩЕ, ЗИМНИЙ ПЕРИОД, МИНСК.

Объект исследования: зимующие водоплавающие птицы.

Цель: установить видовой состав, численность и межгодовую динамику численности водоплавающих птиц в зимний период на территории водоемов Минска.

Методы исследования: стандартные методы, принятые в орнитологии, количественные учеты птиц маршрутным методом.

В результате проведенных в 2023–2024 гг. исследований был установлен видовой состав водоплавающих птиц, остающихся зимовать в условиях Минска. Всего в зимний период было отмечено пребывание 26 видов водоплавающих птиц из 5 отрядов. Наибольшее представительство было отряда Гусеобразные (*Anseriformes*) (15 видов, 57,7 %). 12 видов птиц (46,1 %) регистрировались на зимовке единично. Из общего числа 22 вида (84,6 %) имеют статус гнездящегося на территории Беларуси, а остальные являются транзитными мигрантами. Из всего количества видов 76,9 % (20 видов) регистрируются на водоемах во все зимние месяцы. При этом максимальное количество зимующих видов приходится на февраль (24 вида), а минимальное – на декабрь (21 вид). Количественные учеты птиц позволили зарегистрировать 9 зимующих видов птиц на Чижовском водохранилище, из которых самым массовым видом является кряква (*Anas platyrhynchos*). Вторым по численности видом являлась лысуха (*Fulica atra*). Всего же только 4 вида (дополнительно серебристая чайка (*Larus argentatus*) и лебедь-шипун (*Cygnus olor*)) регулярно отмечались во время учетов. Тенденция изменения видового богатства зимующих птиц в городах указывает на возможное расширение видового списка за счет новых видов водоплавающих. Численность самых массовых видов, предполагается, будет возрастать в ближайшие годы.

РЭФЕРАТ

Дыпломная праца 40 с., 2 мал., 6 табл., 37 крыніц.

КЛЮЧАВЫЯ СЛОВЫ: ВАДАПЛАЎНЫЯ ПТУШКІ, ВІДЫ ПТУШАК, КОЛЬКАСЦЬ, ВАДАСХОВІШЧА, ЗІМОВЫ ПЕРЫЯД, МІНСК.

Аб'ект даследавання: зімуючыя вадаплаўныя птушкі.

Мэта: усталяваць відавы склад, колькасць і міжгадовую дынаміку колькасці вадаплаўных птушак у зімовы перыяд на тэрыторыі вадаёмаў Мінска.

Метады даследавання: стандартныя метады, прынятыя ў арніталогіі, колькасныя ўлікі птушак маршрутным метадам.

У выніку праведзеных у 2023-2024 гг. даследаванняў быў усталяваны відавы склад вадаплаўных птушак, якія застаюцца зімаваць ва ўмовах Мінска. Усяго ў зімовы перыяд было адзначана знаходжанне 26 відаў вадаплаўных птушак з 5 атрадам. Найбольшае прадстаўніцтва было атрада Гусепадобных (*Anseriformes*) (15 відаў, 57,7 %). 12 відаў птушак (46,1 %) рэгістраваліся на зімоўцы адзінкава. 3 агульнай колькасці 22 віды (84,6 %) маюць статус гняздуючага на тэрыторыі Беларусі, а астатнія з'яўляюцца транзітнымі мігрантамі. З усёй колькасці відаў 76,9 % (20 відаў) рэгіструюцца на вадаёмах ва ўсе зімовыя месяцы. Пры гэтым максімальная колькасць зімуючых відаў прыпадае на люты (24 віды), а мінімальная – на снежань (21 від). Колькасныя ўлікі птушак дазволілі зарэгістраваць 9 зімуючых відаў птушак на Чыжоўскім вадасховішчы, з якіх самым масавым відам з'яўляецца крыжанка (*Anas platyrhynchos*). Другім па колькасці відам з'яўлялася лыска (*Fulica atra*). Усяго ж толькі 4 віды (дадаткова серабрыстая чайка (*Larus argentatus*) і лебедзь-шыпун (*Cygnus olor*)) рэгулярна адзначаліся падчас улікаў. Тэндэнцыя змены відавога багацця зімуючых птушак у гарадах паказвае на магчымае пашырэнне відавога спісу за кошт новых відаў вадаплаўных. Колькасць самых масавых відаў, мяркуюцца, будзе ўзрастаць у бліжэйшыя гады.

ABSTRACT

Graduate work 40 p., 2 fig., 6 tabl., 37 sources.

KEYWORDS: WATERFOWL, BIRD SPECIES, ABUNDANCE, RESERVOIR, WINTER PERIOD, MINSK.

The object of the study: wintering waterfowl.

Purpose: to establish the species composition, abundance and interannual dynamics of the number of waterfowl in winter on the territory of reservoirs in Minsk.

Research methods: standard methods adopted in ornithology, quantitative accounting of birds by the route method.

As a result of the research conducted in 2023-2024, the species composition of waterfowl remaining to winter in Minsk was established. A total of 26 species of waterfowl from 5 groups were observed in winter. The largest representation was of the order Goose-like (Anseriformes) (15 species, 57.7%). 12 species of birds (46.1%) were recorded at wintering singly. Of the total number, 22 species (84.6%) have the status of breeding on the territory of Belarus, and the rest are transit migrants. Of the total number of species, 76.9% (20 species) are recorded in reservoirs during all winter months. At the same time, the maximum number of wintering species is in February (24 species), and the minimum is in December (21 species). Quantitative bird counts made it possible to register 9 wintering bird species at the Chizhovsky reservoir, of which the mallard (*Anas platyrhynchos*) is the most widespread species. The second largest species was the coot (*Fulica atra*). There are only 4 species in total (additionally silver gull (*Larus argentatus*) and hissing swan (*Cygnus olor*)). They were regularly noted during the accounting. The trend of changing the species richness of wintering birds in cities indicates a possible expansion of the species list due to new species of waterfowl. The number of the most widespread species is expected to increase in the coming years.